

Rapport 1 van commissie 4 stand van zaken inzake de ‘drie wegen’ (9.18)

Inleiding

Als commissie ‘kerkelijke verhoudingen’ kregen de leden van commissie 4 onder meer de opdracht zich te buigen over het rapport dat deputaten eenheid aan de synode hebben aangeboden (rapport 9.18). Dit rapport gaat voor een belangrijk deel over de verhouding tot de GKv en de NGK. Paragraaf 3.2 gaat in op de ‘impasse’ die reeds door de synode van 2016 geconstateerd is en die ontstaan is door een verschillende taxatie van de GS-besluiten rond de afvaardiging van niet-CGK-ambtsdragers naar classisvergaderingen, de vorming van een GTU en de wijze waarop wordt aangekeken tegen het MVEA-besluit dat door de GKv in 2017 is genomen. Er zijn (samenwerkings)gemeenten, die dit besluit graag zouden willen omarmen. Zelfs is een aantal samenwerkingsgemeenten recent overgegaan tot het bevestigen van vrouwelijke ambtsdragers.

Vanwege het belang van deze zaak heeft het moderamen in een vroeg stadium besloten deze materie voor een van de eerste plenaire vergaderdagen van de synode te agenderen. Daarbij heeft het moderamen aangegeven dat niet het hele rapport van deputaten eenheid, maar vooralsnog alleen de kwestie van de ‘drie oplossingsrichtingen’ onderwerp zou zijn van gesprek.

De ‘drie oplossingsrichtingen’

U hebt in het deputatenrapport kunnen lezen wat deputaten onder de ‘drie oplossingsrichtingen’ verstaan. Deputaten vonden de onderhavige problematiek dermate ingewikkeld, dat men geen eenduidig voorstel aan de synode heeft voorgelegd. Dat hangt ook samen met het feit dat deputaten zelf aangeven dat er binnen het deputaatschap verdeeldheid bestaat over de vraag welke weg de meest begaanbare is (9.18/23, r.36v.) Uw commissie heeft indringend met deputaten over de door hen gekozen ‘oplossing’ gesproken. Het is ons gebleken dat deputaten het niet goed geacht hebben om met een meerderheids- en minderheidsrapport te komen, maar dat men in gezamenlijkheid besloten heeft de synode de reeds genoemde drie mogelijke oplossingsrichtingen voor te leggen. Die luiden volgens hun rapport als volgt (9.18/22-23):

A. Onverkort vasthouden aan CGK-besluiten

Een eerste oplossingsrichting bestaat uit het onverkort vasthouden aan de in de CGK bij meerderheid genomen besluiten, zoals t.a.v. vrouw en ambt, homoseksualiteit en homoseksuele relaties, en dans en drama.

B. Verdraagzaamheid bij divergerende standpunten

Een andere oplossingsrichting zou zijn om binnen ons kerkverband meer ruimte te laten voor verschillende standpunten. Dit zou leiden tot een kerkmodel waarbij het gezag van de Schrift en het werk van Christus door ieder onderschreven dient te worden, maar waarbij andere zaken die nu tot divergentie leiden, zoals o.a. het MVEA- besluit, meer aan de vrijheid van de plaatselijke kerken worden overgelaten.

C. Aanvaarding van gemeente door de classis

Een derde oplossingsrichting is om aan een gemeente die wil afwijken van een CGK-besluit, te verzoeken om dit kenbaar te maken aan de classis. Daarna zal de classis bij stemming laten weten of de gemeente met haar afwijkende praktijk al dan niet aanvaard kan blijven. Deze route wordt ook door DOE gewezen in het nieuwe Model van Samenwerkingsovereenkomst (4c en 4d).

Het advies van het moderamen

De samenroeper en de rapporteur van de commissie hebben op 12 september jl. overleg gehad met het moderamen over de vraag hoe deze problematiek in eerste instantie op de synodetafel gelegd moet worden. Zij hebben het moderamen dringend voorgesteld dat het volgens de commissie logischer zou zijn om eerst de uitkomst van de bezinning op 'vrouw en ambt' af te wachten, alvorens te spreken over de 'impasse'. Van die uitkomst zal immers veel afhangen, zeker ook met betrekking tot de zogenaamde 'impasse'. Hoewel het moderamen begrip had voor deze suggestie, gaf zij de commissie toch in overweging om in de eerste plenaire vergaderweek van de synode nog geen definitief rapport op de tafel van de synode te leggen, maar uitgaande van het besluit van 1998 over vrouw en ambt, een 'gespreksnotitie' aan te bieden. De commissie heeft daar naar willen luisteren. Dit eerste rapport van commissie 4, dat voornamelijk een weergave wil geven van de huidige stand van zaken rond de 'drie wegen', dient dus nadrukkelijk gezien te worden als een praatstuk.

15

De visie van de commissie

Alle commissieleden beseffen dat we ons als kerken te houden hebben aan onze onderlinge afspraken, waaronder de uitspraak die de synode van 1998 gedaan heeft inzake vrouw en ambt. We vinden het dan ook onjuist en zeer zorgelijk dat er gemeenten zijn die vooruitlopend op de behandeling op deze GS toch tot het openstellen van ambten voor zusters zijn overgegaan. Redenerend vanuit het nog steeds geldende besluit van de synode van 1998 t.a.v. vrouw en ambt, zijn we van mening dat die gemeenten die zich niet meer houden aan de onderlinge afspraken en zelfstandig een andere kant opgaan, daarop aangesproken dienen te worden met het dringende verzoek om een pas op de plaats te maken totdat de GS hierover een uitspraak heeft gedaan. Door hun handelwijze zetten ze onze onderlinge band onder grote druk en onttrekken zich in zekere zin zelfs aan ons kerkverband.

Vervolgens blijkt ook in de commissie dat men vanuit deze gezamenlijke uitgangspunten verschillende denklijnen kan volgen. Als men vooral vanuit het vigerende besluit van de synode van 1998 denkt, lijkt het volgen van oplossingsrichting A, die deputaten aandragen, onontkoombaar. Ieder is zich er wel terdege van bewust dat deze oplossingsrichting een ingrijpende is. De gevolgen zullen groot zijn. Dit is echter ook het geval als de synode zou besluiten oplossingsrichting B of C te kiezen. Er zal in elk geval doorgedacht moeten worden over de consequenties van welk besluit dan ook. Dat raakt niet alleen de omvang van ons kerkverband, maar ook de TUA en de diverse kashoudende deputaatschappen. Bovendien zal een scheuring ook een bijzonder negatief signaal afgeven in de richting van de samenleving.

De commissieleden beseffen evenwel, dat de eerste roeping van de synode niet ligt in het overwegen en doordenken van eventuele consequenties van haar handelen, maar in het trouw zijn en blijven aan wat Gods Woord ons leert.

De commissie houdt er overigens rekening mee dat dit een hernieuwde doordening van de Schriftgegevens met betrekking tot vrouw en ambt vergt. Hoewel een deel van de kerken geen behoefte zal hebben aan het heroverwegen van het besluit van 1998, zou dit het geheel van de kerken wel in die zin kunnen dienen, dat in de nieuw ontstane situatie de synode een duidelijke uitspraak doet waaraan alle kerken zich (opnieuw of alsnog) dienen te conformeren.

45

In de commissie is de gedachte geopperd dat de synode er ook voor zou kunnen kiezen om aan het oorspronkelijke besluit van 1998 vast te houden, maar in de kerken een zekere ruimte te bieden voor kerkenraden die ten aanzien van vrouw en ambt een andere weg willen gaan. Dit zou echter wel tot gevolg hebben dat onze kerkstructuur op een bepaalde manier de trekken gaat vertonen van die van de Protestantse Kerk in Nederland. Dat roept
5 vervolgens de vraag op of daarmee het bestaansrecht van ons kerkverband niet in het geding is. Ook die consequentie zal de synode in haar doordenken van deze problematiek onder ogen moeten zien.

10 ***De bedoeling van dit stuk***

Zoals eerder al geschreven, de commissie besloot op aanraden van het moderamen de huidige stand van zaken in kaart te brengen. Het biedt elke afgevaardigde gelegenheid zijn gedachten te vormen en in een eerste ronde met de overige synodeleden, maar vooral ook met de commissie te delen. Met name hoopt de commissie dat er in deze gedachtewisseling
15 gezichtspunten naar voren zullen komen die uw commissie verder helpen met het concipiëren van haar rapport. Dit in de hoop dat het mogelijk blijkt te zijn om uit de impasse te geraken en een verdere escalatie te voorkomen.

Misschien zal het mogelijk blijken om een route te openen, die synodebreed gedragen kan worden, tot eer van God, tot heil van de kerken en tot een getuigenis voor de wereld waarin wij kerk zijn. Immers, dat laatste is, naar het woord van de Heere Jezus Zelf, vrucht van de eenheid die Zijn kerk op aarde dient uit te stralen: *‘Opdat zij allen een zijn, gelijkewijs Gij, Vader, in Mij, en Ik in U, dat ook zij in Ons een zijn; opdat de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt.’* (Joh. 17:21). Het is onze diepe wens en gebed dat deze eenheid
20 beleefd zal worden in het gezamenlijk buigen voor het heilig en onfeilbaar Woord van onze God.
25

ds. H.K. Sok, samenroeper

ds. A. van der Zwan, rapporteur